

## 138

## UCHWAŁA Nr 135 RADY MINISTRÓW

z dnia 26 czerwca 1982 r.

**w sprawie dostosowania niektórych zasad wynagradzania pracowników przedsiębiorstw państwowych do reformy gospodarczej.**

Na podstawie art. 79 Kodeksu pracy (Dz. U. z 1974 r. Nr 24, poz. 141, z 1975 r. Nr 16, poz. 91 i z 1981 r. Nr 6, poz. 23), w celu stworzenia przedsiębiorstwom państwowym lepszych warunków do dostosowania zasad wynagradzania pracowników do konkretnych, wynikających ze specyfiki procesów wytwarzania potrzeb motywacyjnych, z uwzględnieniem zasad i wymagań wynikających z reformy gospodarczej, Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Przepisy uchwały dotyczą, z zastrzeżeniem ust. 2, pracowników przedsiębiorstw państwowych, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 26 lutego

1982 r. o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 7, poz. 54), zwanych dalej „pracownikami”.

2. Przepisów uchwały nie stosuje się do:

- 1) pracowników zakładowych domów wypoczynkowych i zakładowych sanatoriów,
- 2) pracowników przyzakładowych szkół oraz przyzakładowych placówek upowszechniania kultury, oświatowych, szkoleniowych, wychowawczych, opiekuńczo-wychowawczych, upowszechniania kultury, fizycznej, turystyki i wypoczynku,

- 3) pracowników straży przemysłowej i funkcjonariuszy pożarnictwa,
- 4) pracowników biur konstrukcyjnych, laboratoriów, wydzielonych komórek organizacyjnych informatyki, chyba że są wynagradzani według zasad obowiązujących w danym przedsiębiorstwie,
- 5) pracowników hali maszyn,
- 6) pracowników młodocianych zatrudnionych w celu nauki zawodu w pierwszym i drugim roku nauki albo przyuczenia do wykonywania określonej pracy,
- 7) komendantów i zastępców komendantów ochotniczych hufców pracy oraz pracowników — uczestników tych hufców.

§ 2. Przepisów uchwały, z wyjątkiem § 13 ust. 3, nie stosuje się do pracowników wynagradzanych na podstawie uchwały nr 60 Rady Ministrów z dnia 19 marca 1982 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwach budowlano-montażowych.

§ 3. Na wniosek właściwych organów założycielskich Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych może objąć przepisami uchwały:

- 1) pracowników nie wymienionych w § 1 ust. 1,
- 2) pracowników, o których mowa w § 1 ust. 2 oraz § 2.

§ 4. Właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych dostosują przepisy uchwały do pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwach przemysłu hutniczego oraz w przedsiębiorstwach, o których mowa w art. 38 ustawy wymienionej w § 1 ust. 1 niniejszej uchwały.

§ 5. 1. Przedsiębiorstwa określając zasady i formy wynagrodzeń pracowników zgodnie z przepisem art. 14 ust. 1 ustawy wymienionej w § 1 ust. 1 niniejszej uchwały zobowiązane są do:

- 1) przestrzegania przepisów o wynagradzaniu zawartych w Kodeksie pracy oraz właściwych układach zbiorowych pracy,
- 2) systematycznego dostosowywania form i zasad wynagradzania poszczególnych grup pracowniczych do właściwych dla danego rodzaju działalności potrzeb motywacyjnych,
- 3) takiej gospodarki środkami przeznaczonymi na wynagrodzenia, aby uwzględniając wymagania, o których mowa w pkt 1 i 2, a także dodatkowe uprawnienia przyznane w niniejszej uchwale, nie doprowadzić do pogorszenia wyników finansowych, a w szczególności do utraty zdolności kredytowej. Określając możliwości wydatkowania środków na wzrost wynagrodzeń, przedsiębiorstwa zgodnie z wymaganiami systemu finansowego powinny kierować się wielkością zysku osiągniętego w I półroczu 1982 r. oraz możliwym do uzyskania zyskiem do końca 1982 r. pomniejszonym o:
  - a) obligatoryjny odpis na fundusz rezerwowy przewidziany do końca 1982 r.,
  - b) kwoty należnych za 1982 r. podatków określonych odrębnymi przepisami,
  - c) należne obciążenia na Fundusz Aktywizacji Zawodowej z tytułu już osiągniętego przyrostu wynagrodzeń obciążających koszty oraz nagród wypłacanych z zysku, a także przewidywane kwoty

obciążeń do końca roku, z uwzględnieniem skutków zamierzonych podwyżek wynagrodzeń,

- d) kwoty dokonanych dotychczas wydatków z zysku na fundusz rozwoju i na inne fundusze finansowane z zysku,
- e) przewidywany wzrost kosztów z tytułu wprowadzenia w skali roku podwyższonej składki na ubezpieczenia społeczne.

2. Z uwzględnieniem zastrzeżeń, o których mowa w ust. 1 pkt 3, przedsiębiorstwa stosownie do własnej oceny potrzeb, a także możliwości finansowych mogą wprowadzać w części lub w całości zmiany zasad wynagradzania wynikające z niniejszej uchwały.

3. Przyrost przeciętnych wynagrodzeń wynikający z zastosowania przepisów niniejszej uchwały podlega obciążeniu na rzecz Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej. Do czasu wejścia w życie ustawy o Państwowym Funduszu Aktywizacji Zawodowej przedsiębiorstwa dokonują obciążeń przyrostu przeciętnych wynagrodzeń w stosunku do ubiegłego roku zgodnie z zasadami, które określa ustawa budżetowa na 1982 r., w rachunku następującym.

§ 6. 1. W ramach systemu finansowania środków na wynagrodzenia przedsiębiorstwa mogą ustalać zakładowe tabele płac. Zakładowe tabele płac mogą mieć charakter widełkowy.

2. Stawki wynagrodzenia zasadniczego określone w zakładowych tabelach płac, o których mowa w ust. 1 nie mogą przekraczać wysokości określonych w załącznikach nr 1 i 2 do uchwały.

3. Ograniczeń wynikających z ust. 2 nie stosuje się do pracowników zatrudnionych w kopalniach głębinowych. Stawki wynagrodzenia zasadniczego dla tych pracowników Rada Ministrów ustali odrębnie.

4. Stawki wynagrodzenia zasadniczego, a także wysokość premii i nagród dla dyrektora przedsiębiorstwa powinny być zaakceptowane przez organ założycielski.

5. Zobowiązuje się Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych do wydania zaleceń w sprawie kształtowania zakładowej polityki płac.

§ 7. 1. Podejmując decyzję o ustaleniu nowych zakładowych tabel płac przedsiębiorstwa mogą włączyć do wynagrodzeń zasadniczych część nadwyżki akordowej (przy odpowiednim zweryfikowaniu norm pracy) oraz część wynagrodzeń wypłacanych obecnie w formie premii lub innych składników wynagrodzeń o charakterze fakultatywnym (nie gwarantowanych Kodeksem pracy lub odpowiednimi postanowieniami układów zbiorowych pracy).

2. Określając wysokość stawek wynagrodzenia zasadniczego przedsiębiorstwa powinny w rachunku możliwości uwzględniać skutki wzrostu wydatków z tytułu obligatoryjnych składników wynagrodzeń, obliczanych na podstawie właściwych przepisów jako pochodne od wynagrodzeń zasadniczych.

§ 8. 1. Przy ustalaniu tabel płac do stawek wynagrodzeń nie wlicza się rekompensat z tytułu wzrostu cen detalicznych, wprowadzonych uchwałą nr 187 Rady Ministrów z dnia 26 sierpnia 1981 r. w sprawie podwyższenia cen detalicznych niektórych artykułów żywnościowych (Monitor Polski Nr 22, poz. 200) i uchwałą nr 24 Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 1982 r. w sprawie rekompensat pieniężnych z tytułu wprowadzenia z dniem 1 lutego 1982 r. nowych cen detalicznych pod-

stawowych artykułów żywnościowych, opału i energii (Monitor Polski Nr. 4, poz. 18), chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

2. Zasiłki rodzinne i rekompensaty przysługujące członkom rodzin pracowników są wypłacane na podstawie odrębnych list.

§ 9. 1. Zaszeregowania pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych dokonuje się z zastrzeżeniem ust. 2 na podstawie dotychczasowych zasad, z zastosowaniem obowiązujących taryfikatorów branżowych, a w odniesieniu do kierowców — według rodzaju pojazdów samochodowych wymienionych w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 29 Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 17 września 1980 r. (Dz. Urz. MPPiSS Nr 7, poz. 12).

2. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych dokona zmian w systemie taryfikacji pracy umożliwiających pracownikom zatrudnionym na stanowiskach robotniczych:

- 1) posiadającym szczególnie wysokie kwalifikacje i wykonującym prace o dużej złożoności,
- 2) wykonującym prace bardzo ciężkie, wymagające dużego i długotrwałego wysiłku fizycznego, lub wykonującym stale dwa zawody (specjalności) wyższe zaszeregowanie, niż przysługuje według obowiązujących taryfikatorów kwalifikacyjnych, dodatkowo o jedną lub dwie kategorie, nie wyżej jednak niż do 11 kategorii.

3. Przyznanie pracownikom zatrudnionym na stanowiskach robotniczych wyższych zaszeregowania, o których mowa w ust. 2, może nastąpić wyłącznie w ramach systemu finansowania środków na wynagrodzenia w przedsiębiorstwie.

§ 10. 1. Do pracowników zatrudnionych na stanowiskach nierobotniczych stosuje się nadal obowiązujące w dniu wejścia w życie uchwały taryfikatory zaszeregowania i kwalifikacji z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Przedsiębiorstwo w ramach systemu finansowania środków na wynagrodzenia może zaszeregować pracownika zatrudnionego na stanowisku nierobotniczym o jed-

ną lub dwie kategorie wyżej od maksymalnej, wynikającej z taryfikatora zaszeregowania, nie wyżej jednak niż do 22 kategorii

§ 11. Przyznanie pracownikom, o których mowa w § 9 i 10, wyższych zaszeregowania, podobnie jak ustalenie zakładowych tabel płac, o których mowa w § 6, może odbywać się wyłącznie w ramach własnych środków przedsiębiorstw i z uwzględnieniem wymagań, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 3.

§ 12. Zmiany zasad wynagradzania wprowadzone w przedsiębiorstwach na podstawie przepisów niniejszej uchwały, poza przypadkami szczególnymi, nie powinny powodować obniżenia wcześniej przyznanego pracownikowi kategorii osobistego zaszeregowania.

§ 13. 1. Uprawnienia, o których mowa w § 6, 9 i 10, a także uprawnienia do fakultatywnego podwyższenia płac nie przysługują:

- 1) przedsiębiorstwom postawionym w stan likwidacji,
- 2) przedsiębiorstwom, w których wystąpiła strata bilansowa za I półrocze.

2. Przedsiębiorstwa, o których mowa w ust. 1 pkt 2, mogą skorzystać z tych uprawnień dopiero po wygospodarowaniu odpowiedniego zysku zapewniającego środki na cele, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 3, oraz na przeprowadzenie zmiany zasad wynagradzania, do której upowaznia niniejsza uchwała.

3. Zasada, o której mowa w ust. 1, w części dotyczącej fakultatywnych podwyżek płac dotyczy również przedsiębiorstw stosujących zasady wynagradzania określone w uchwale nr 60 Rady Ministrów z dnia 19 marca 1982 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwach budowlano-montażowych.

§ 14. Zarządy centralnych związków spółdzielni mogą zalecić zrzeszonym związkom odpowiednie stosowanie przepisów uchwały.

§ 15. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 lipca 1982 r.

Prezes Rady Ministrów: gen. armii *W. Jaruzelski*

Załączniki do uchwały nr 135 Rady Ministrów z dnia 28 czerwca 1982 r. (poz. 138).

Załącznik nr 1

## ZASADY USTALANIA GODZINOWYCH STAWEK WYNAGRODZENIA ZASADNICZEGO NA STANOWISKACH ROBOTNICZYCH

1. W ramach systemu finansowania środków na wynagrodzenia przedsiębiorstwa, stosownie do własnych potrzeb, mogą ustalać zakładowe tabele płac (w tym również widelkowe), z tym że godzinowe stawki wynagrodzenia zasadniczego określone w tych tabelach mieścić się będą w następujących granicach:

- 1) pierwsza kategoria zaszeregowania, najniższa — 16,00 zł za godzinę,
- 2) jedenasta kategoria zaszeregowania, najwyższa — 40,00 zł za godzinę.

2. Wymagana liczba kategorii zaszeregowania przyjęta w zakładowych tabelach godzinowych stawek wynagrodzenia zasadniczego na stanowiskach robotniczych wynosi 11.

3. Godzinowe stawki wynagrodzenia zasadniczego wymienione w ust. 1 stosuje się przy wymiarze czasu pracy średnio 42 godziny na tydzień, niezależnie od przyjętego rozkładu czasu pracy i okresów rozliczeniowych.

4. W czterobrygadowej organizacji pracy stawki wymienione w ust. 1 mogą być podwyższone, nie więcej jednak niż do 20%.

5. W czterobrygadowej organizacji pracy za każdy z 12 dodatkowych dni wolnych od pracy przysługuje pracownikowi wynagrodzenie jak za urlop wypoczynkowy.

6. W zakładach pracy, w których na podstawie obowiązujących przepisów stosowany jest niższy wymiar czasu pracy niż średnio 42 godziny na tydzień (z wy-

łączeniem czterobrygadowej organizacji pracy), godzinowe stawki wynagrodzenia zasadniczego wymienione w ust. 1 powinny być podwyższone proporcjonalnie do stopnia skrócenia wymiaru czasu pracy. Dla pracowników zaliczonych do I lub II grupy inwalidów, których czas pracy na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 grudnia 1981 r. w sprawie czasu pracy i płatnych urlopów dodatkowych dla pracowników zaliczonych do I lub II grupy inwalidów (Dz. U. Nr 31, poz. 175) wynosi

7 godzin na dobę i 35 godzin na tydzień, godzinowe stawki wynagrodzenia zasadniczego wymienione w ust. 1 ulegają zwiększeniu z zastosowaniem współczynnika 1,196.

7. Zwiększone godzinowe stawki wynagrodzenia zasadniczego podlegają ustaleniu z dokładnością do 10 groszy. Końcówkę wynoszącą 1 do 4 groszy pomija się, końcówkę wynoszącą 5 do 9 groszy zaokrągla się do 10 groszy.

Załącznik nr 2

#### ZASADY USTALANIA MIESIĘCZNYCH STAWEK WYNAGRODZENIA ZASADNICZEGO NA STANOWISKACH NIEROBOTNICZYCH

1. W ramach systemu finansowania środków na wynagrodzenia przedsiębiorstwa, stosownie do własnych potrzeb, mogą ustalać zakładowe tabele płac (w tym również widelkowe), z tym że miesięczne stawki wynagrodzenia zasadniczego określone w tych tabelach mieścić się będą w następujących granicach:
  - 1) pierwsza kategoria zaszeregowania, najniższa — 2.800 zł miesięcznie,
  - 2) dwudziesta druga kategoria zaszeregowania, najwyższa — 12.000 zł miesięcznie.
2. Wymagana liczba kategorii zaszeregowania, przyjęta w zakładowych tabelach miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego na stanowiskach nierobotniczych, wynosi 22.
3. Miesięczne stawki wynagrodzenia zasadniczego wymienione w ust. 1 stanowią wynagrodzenie za pełny wymiar czasu pracy, obowiązujący daną grupę pracowników.